AROUND STOCK(HAUSEN)

(Loredana Baltazar, 2 septembrie 2008)

Printre puținele momente-solo ale celei de-a **18-a ediții a Săptămânii Muzicii Contemporane**, recitalul percuționistului Mircea Ardeleanu s-a distins prin particularitatea adresării. Dincolo de mai-mult-ca-perfectul control tehnic asupra sursei sonore, artistul român dă senzația, la fiecare apariție a sa pe scenă, că ceea ce în mod obișnuit ar trebui să se constituie într-un banal recital instrumental se identifică, în fapt, cu un demers cvasi-ritualic care beneficiază de un discurs interpretativ special.

Mircea Ardeleanu, unul din puținii liber-profesioniști din elita interpretativă mondială dedicați în exclusivitate muzicii contemporane, întrunește calități solistice excepționale. Ascultându-l, ai bizara senzație că asiști la un proces de seducție ai cărui protagoniști sunt el și propriile sale instrumente de percuție, prin intermediul cărora interpretul își manifestă forța expresivă. Colaborarea sa cu compozitori contemporani din toată lumea a atras după sine un număr de piese noi în repertoriul pentru percuție, majoritatea dedicate lui.

Copertat de versiuni distincte ale lucrării lui Stockhausen, Zyklus, scenariul recitalului-spectacol din 26 mai, derulat în ambianța sălii „George Enescu" a Universității Naționale de Muzică a mai cuprins patru creații componistice (U vremenu rata – În vreme de război de Gerard Zinstag, „Trois têtes" de Giacometti de Michel Roth, The Origin de Horațiu Rădulescu, AU de Christoph Neidhofer și Piesă pentru vibrafon solo de Peter Szegö). Interesant de remarcat este că, datorită senzației de maximă libertate în fața partiturii transmise spectatorului, pare că percuționistul își asumă în totalitate virtuțile textului precum un coautor.

Arsenalul efectologic impresionant, demonstrând un nivel de virtuozitate greu de egalat, include – la piesa lui Stockhausen – și o „trecere în revistă" timbrală pe tipar serial a tuturor celor 13 (!) instrumente de percuție de care se înconjoară interpretul, acesta fiind obligat să descrie un cerc de la primul instrument utilizat până la ultimul și să încheie în poziția în care a început. Subliniind importanța aspectului vizual în procesul de percepție, Mircea Ardeleanu a avut în vedere, nu doar pentru prima piesă ci pentru întreaga derulare a programului, să fie luminat doar fragmentul de scenă pe care acesta evoluează, spre a focaliza – o dată în plus – atenția și interesul auditoriului.

Lucrare de atmosferă, cea a elvețianului Gerard Zinstag se constituie într-un veritabil manifest anti-războinic față de recentul conflict din Serbia (prin realizarea unui colaj de zgomote specifice conflagrației, reproduse instrumental, pe care se grefează inserții de text; în afara celor două tipuri de „personaje" sonore enumerate, există și un al treilea: evenimente fonice neutre, lipsite de relief, care întruchipează, în dramaturgia piesei, atitudinea indiferentă cotidiană față de implicațiile profunde ale unui asemenea conflict, încheiat – ca o profundă chemare la reflecție, la meditație – în sunete de toacă).

Interpretând, în continuare, prima parte din cele 3 ale opusului lui Michel Roth (lucrare dedicată percuționistului român și interpretată aici în premieră mondială), Mircea Ardeleanu mânuiește instrumentarul sonor cu harul unui sculptor (demers proiectat și asupra dimensiunii vizuale, prin intermediul ecranului care conferă o dublă perspectivă actului interpretativ).

Violența cu iz primitiv a „Originilor" lui Horațiu Rădulescu, explozia manifestă de forță telurică declanșată de ethosul acestei pagini instrumentale cu trimiteri expresioniste a precedat incursiunea „deschisă" în derizoriul cotidian a creației lui Christoph Neidhofer, AU (care resintetizează într-un limbaj virtual nou trei variante de reprezentare a imnului Elveției) cu referire la aspectul convertirii obiectelor banale în noi moduri de expresie, din sculpturile elvețianului Jean Tinguely. Înaintea celei de-a doua versiuni a Zyklus-ului lui Stockhausen, piesa pentru vibrafon a lui Peter Szegö a „îmblânzit" atmosfera, emanând un lirism rafinat cu nuanțe introspective.

Spectaculozitate vocal-instrumentală (dusă la extrem în lucrarea lui Christoph Neidhofer, în care percuționistul cântă, țipă, chiuie, hăulește, suspină, utilizând o uriașă paletă expresivă), tehnică fără cusur, maximă implicare afectiv-emoțională, concepție dramaturgică inedită a unui exercițiu concertant plurivalent, iată, succint, imaginea evoluției lui Mircea Ardeleanu în cadrul Săptămânii Muzicii Contemporane 2008. Sperăm să-l revedem, cu un proiect inedit, și la anul!